

ANALIZA LUNII

NR. 9.4 | DECEMBRIE 2024

**CENTRUL PENTRU STUDIUL DEZVOLTĂRII
INTERNAȚIONALE ȘI MIGRAȚIEI**

CENTRE FOR THE STUDY OF INTERNATIONAL DEVELOPMENT AND MIGRATION

Alegerea editorului

NOII BUCUREȘTENI DIN VECHIUL BUCUREȘTI

Remus Gabriel ANGHEL

Profesor, Facultatea de Științe Politice – SNSPA

Director DIM

Autobuzul 105 care leagă Drumul Taberei de Casa Presei Libere. L-am utilizat încă din anii '80 când mă duceam la serviciul tatei din nordul Bucureștiului, ziarist la un ziar care a dispărut între timp. De aceea asociez 105 în primul rând cu mirosul de tipografie. Apoi cu plimbările cu părinții la șosea sau în Herăstrău, vechea denumire a parcului Regele Mihai. Știam unde se aglomerează și unde este mai liber, cât timp stă în capăt, că e bine să ai o carte cu tine dacă vrei să nu te plictisești. Am mers cu 105-ul pe vremea când se mergea pe scară, pe străzile pline de zloată iarna sau încinse vara, fără aer condiționat, evident și cu atmosferă nu totdeauna plăcută. Ca mulți dintre bucureștenii generației mele, plecat mulți ani din oraș, i-am pierdut pulsul, dar am început să mă reconectez odată cu revenirea recentă, chiar și parțială. Ca o întâmplare, am serviciul tot în nordul orașului, nu departe de vechiul serviciu al tatei și pentru o perioadă am stat tot în Drumul Taberei. Autobuz 105 a reintrat în cotidianul meu, de data asta într-o manieră nouă, pentru o anumită perioadă.

Am fost crescut într-un oraș în care migrația a fost o constantă. Părinții au sosit din alte orașe, iar mulți dintre prietenii, colegii sau cunoscuții erau la fel. Și în timpul comunismului, dar și după 1990, când mutatul în București nu mai era controlat de autorități, mulți și-au făcut aici casă într-o Românie care nu oferea mare lucru, iar în București era oricum mai bine. Dar cu bune și cu rele, cu dificultăți și satisfacții, „viniturile” au fost caracteristica acestui oraș care nu a știut să îi judece prea tare. Până la urmă, viața era la fel de bună sau grea pentru toți, problemele cotidiene aceleași. Traficul infernal, nervii, nemulțumirea – ceva ce transpiră prin toți porii acestui oraș – prea mult frig iarna și prea multă căldură vara, prea multe autobuze care nu merg...

Noua mea experiență, de data asta ca migrant revenit după mai mult de 20 de ani, a fost însă surprinzătoare. Dincolo de lucrurile cunoscute, noi

ipostaze vorbeau deja despre o altă realitate socială. Autobuzul 105 s-a schimbat. Nu doar că sunt autobuze ceva mai bune și mai noi, dar călătorii diferă. Chiar de prima dată de când l-am luat spre Drumul Taberei, din capăt, s-au urcat mai mulți refugiați romi ucraineni – mai mult mame și copii. Peste două stații au urcat 3-4 muncitori din Asia pentru ca după Basarab să mai urce câțiva și încă două persoane „la costum” posibil din Africa.

Orașul a fost tot timpul nu doar divers, dar și eterogen etnic, am avut vecini, colegi sau prieteni romi, evrei, germani, greci, maghiari – parte din prietenele bune ale mamei –, dar era o eterogenitate „locală”, ceva cu care bucureștenii erau „mai obișnuiți”, ceva familiar. Timid, după '90 au început să vină persoane și din alte țări și de pe alte continente – Moldova în special, dar și din China, Orientul Mijlociu, chiar și din America Latină. Dar mai totdeauna aveai experiența vizuală a unui oraș „românesc” – înțelegând prin asta diversitatea specifică României, iar „străinii” păreau a fi mai degrabă în trecere.

Realitatea socială care se conturează acum este însă nouă și globală. Migrații din Asia ascultă pe smartphone-uri muzică din Nepal sau Sri Lanka, vorbesc cu rude și prieteni de departe, auzi zilnic mai multe limbi vorbite. Livratorii de mâncare sunt mai toți veniți și ei, cei mai mulți din Asia. Mergem la restaurante indiene, turcești, vietnameze, libaneze. Eterogenitatea crește și va continua să crească și în contextul în care mulți români au plecat, iar natalitatea nu pare a fi unul din punctele forte ale țării și cu siguranță nu al bucureștenilor. Deși nu se vorbește public, România devine din ce în ce mai eterogenă etnic și mai puțin românească etnic. Nu doar prin creșterea procentuală reală a romilor, dar mai ales prin noii-veniți de pe alte meleaguri, care vor deveni din ce în ce mai mulți.

Niciodată bucureștenii nu s-a înțeles între ei chiar dacă vorbeau aceeași limbă, acum se înțeleg și mai puțin vorbind limbi diferite. Însă la nivel cotidian există un fel de indiferență față de celălalt care are și partea ei bună – de toleranță socială – și faptul că până la urmă trebuie să trăim în același loc. Toleranță care se traducea în posibilitatea de a „uita de unde vii” și de a fi bucureștean pentru că oricum mai toți suntem veniți de undeva.

Nou veniții de acum au însă nevoie și de altceva – dincolo de drepturi, instituții, tratament egal –, au nevoie și de un discurs tolerant, de o mână întinsă. Generozitatea nu este neapărat punctul nostru, însă va trebui să o învățăm. Una dintre formele ei este înțelegerea celui alt, care chiar dacă nu te forțează să dai ceva, te scoate dintr-o zonă de confort mental. Până la

urmă, mai vechi și mai noi bucureșteni, toți trăim în același oraș pe care, chiar dacă nu ne place, trebuie să îl acceptăm. Noii români devin pas cu pas parte integrantă din țesutul social al orașului și al altor orașe românești. Vechile ideologii și stereotipuri etnice se schimbă, nou veniții având efectiv altă istorie, mize personale și origini față de vechile minorități. Dar această nouă toleranță și nou context interetnic nu înseamnă doar acceptarea faptului că orașul se schimbă; ci acceptarea faptului că mai vechii bucureșteni nu vor putea trăi fără mai noii bucureșteni.